

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an. Pentru țărani, preoși, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abona și deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimiși prin cec de bancă foii la Orăștie!

Redacția în Orăștie (Trans.) | Feale pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Ungurii se știu apăra!

Ei au o lege foarte frumoasă de apărare națională.

Despre ce măsuri a luat Kemal Pașa, capul naționalist al neamului său turcesc, pentru a-și apăra neamul de robie economică la streini, — am arătat în numărul 3 al acestei foi. Scurt și cuprinzător le-a poruncit, că în toate cancelariile și în fabricile și întreprinderile lor, jumătate din slujbași și muncitori, au să fie — Turcii! Așa apoi las' de nu va avea el în câțiva ani o Turcie a Turcilor, și nu a altera. Streinii sunt obligați să-i crească ei înșiși oamenii de lipsă, cari vor lua apoi ei în mână toate țărnișurile economice din țară.

Azi aducem o pildă la fel de frumoasă dela Unguri. Ei au încălzit la sîmul lor, zeci și zeci de ani, pe Evrei, ca nimeni altii. E drept că — nu pentru a-și pune prin ei lipitori pe trupul propriului lor popor, ci pentru a-l folosi ca șpioni politici printre popoarele nemaghiare și ca otrăvitori prin beutură, a acelor popoare, și ca stricători de suflete în mijlocul acelor popoare. Destul că în Ungaria Evreii trăiau ca în rai.

Acum, de când Ungaria a rămas mititică și conducătorii țării ar trebui să aplice lipitorile pe trupul poporului lor propriu, *șinuta Ungurilor față de Evrei s'a schimbat dintr'odată, și din temelie!* Ei zic: Ne erați buni să vă aplicați ca lipitori pe trupul altor popoare, dar pe al nostru — aibă-vă bantătar!

Și s'a pornit între Unguri, după războiu, o luptă viguroasă de apărare națională! În acest scop dieta ungurească a votat, încă în 1920, o lege (articolul XV), care hotărăște *numerus clausus* pentru Școlile înalte (Universitățile și celelalte școli mari) din Ungaria. Se mai primesc la Universitate tineri de alte neamuri, numai cât se cade după numărul ce îl au acele neamuri ca locuitori ai țării, față de locuitorii maghiari. Nu s'au spăriat Ungurii de ce va zice „Europa”, nici de „Liga Națiunilor”. Așa au văzut că cer nevoile de viață ale poporului lor, așa au hotărât.

Hotărîrea lor nu e îndreptată numai împotriva Jidanilor, ci a tuturor neamurilor streine din țară, și sună așa:

1. Numai acele persoane pot fi înscrise la Universitate și la alte așezăminte de învățământ mai înalt (peste Liceu),

a căror loialitate (credință și bună purtare) națională și morală, nu poate fi pusă la îndoială, — și și aceia numai într'un număr țărmurit (*numerus clausus*).

2. Numărul studenților priemiți, este în măsură cu numărul neamului lor din țară“.

Ce frumoasă lege! Asta e mult mai mult decât a cerut tinerimea dela Universitățile noastre. Pe temeiul legii ungurești, poți să nu primești nici un străin în Universitatea! Căci de vor avea, zicem, Sîrbii, sau Români, sau Evreii, sau Svabii din Ungaria, drept la 10 locuri în Universitate și de vor trimite pe cei mai aleși tineri, — Universitatea poate să nu-i primească pe nici unul, când nu are încredere în credința lor pentru țară. Căci ea nu vrea să-i crească în școlile sale dușmani cu atât mai primejdioși cu cât vor fi mai învățați!

Evreii au simțit că legea aceea ungurească își are îndreptat ascuțișul în deosebi împotriva lor. Ei au dat țipete cătră frații lor mai mari din afară. Aceia au și ridicat cuvânt împotriva acestei „barbarii” a Ungurilor, prin două Societăți a lor: „Joint Foreign Committee of the Jewish Association” și „Alliance Israelite Universelle”, cari au înaintat, în anul trecut 1923, două plângeri la „Liga Națiunilor” asupra guvernului din Pesta, care a lăsat să treacă prin dietă aceea lege și se ține de ea.

Guvernul unguresc nus'a spăriat de această tragere la răspundere, ci a răspuns neted, că — el nu poate face altfel, căci numărul Ungurilor cu școli înalte, e azi prea mare pentru țara lor mică. De aceea el trebuie să scadă numărul celor cu pregătire universitară, căci altfel, acești oameni ar ajunge a fi o prea grea sarcină pentru stat. Dar și altfel, zice guvernul unguresc, — această restrângere nu e o „încălcare” a drepturilor neamurilor mai mici din țară, ci o așezare în lege a dreptului lor, întemelat pe numărul locuitorilor în țară după neamuri! Și arată care neam ce număr de locuitori dă, și așa și ce drepturi în viața de obște poate avea!

Și „Liga Națiunilor” nu a mai avut ce zice. A spus că o să se uite dară după aceea, că în ce fel e dusă în deplinire aceea lege (că dară primescu-se în Universități macar atâta dintre Evrei, câți s'ar cădea după numărul lor — ori nici atâta?)

Și acum am avea o întrebare: Guvernul din București, este el mai slab patriot român, decât guvernul dela Budapesta patriot maghiar?

Ce a făcut Pesta, și nu i-s'a smuls nici un fir de păr din cap de către vestita Ligă a Națiunilor, — de ce n'ar fi permis (iertat) să facă și Bucureștiul?

Avem aci faptă împlinită, care ne dă pilda gata. Și încă pe ce temeiul larg: „In a cărui credință (cătră țară) nu am încredere, nu are loc în Universitate”!

Ar putea spune ceva Ungurii noștri, Rușii noștri, Evreii noștri, uneori Sașii noștri, împotriva măsurii, pe care noi numai am împumuta-o dela marii într'u patriotizm Maghiari din Pesta?

Ce sus stă, în privința asta, cea Budapesta blăstămată, față de Bucureștiul nostru!...

Episcopii români decorați.

Noul Ministru al Cultelor (Bisericii) ca fiu al Ardealului (e fiul fostului profesor și poet Lăpădatu din Brașov), a ținut să-și arate luarea aminte față de Arhiepiscopii români din Ardeal, propunându-i M. Sale Regelui pentru decorație (dăruire cu câte-o medalie de mare preț), pe care și-a pus de gând să li-o ducă chiar D-Sa. În acest scop a fost la Oradea-mare și a decorat pe Episcopul ortodox Ciorogariu, apoi pe cel greco-catolic Frențiu, de aci a mers la Cluj și a decorat pe Episcopul Nicolae Ivan, de aci la Albaulia, unde a decorat pe Episcopul militar Teculescu și cu o cale pe vechiul judecător, care e și scriitor, Căcoveanu. Va merge și la reședințele celorlalți arhiepiscopii români, cari pîn'acum nu primiseră decorațiunile însemnate ce li-se potriveau.

E o vădită scoatere la iveală a Arhiepiscopilor Români, ca buni patrioți și stâlpi de razim al statului, — față de Vlădicii străini, cu crucea pe piept și cu cea mai neagră ură în suflet pentru noi și țara noastră.

A murit — I. Popa-Necșa...

O ceată de teologi din Sibiu l-au dat cîntea de pe urmă, mergând la înmormântarea lui. — La întoarcere, teologii molestați de șeful gării Galeș, apărătorul „Adevărului” și „Dimineații”...

— Semne îmbucurătoare. —

Cei tineri nu mai știu cine a fost „Popa-Necșa”... Noi cei mai în vârstă, pomenim cu drag numele lui și ne oprim cu evlavie o clipă la mormântul lui proaspăt!

Era în zilele de viguroasă muncă pentru a încălzi sângele în vinele Partidului Național, căruia i se pusesese la 1881 temelii mai serloase.

Se înființase „Tribuna” la Sibiu ca întâiul ziar de zi românesc în Ardeal, (faptul că „Gazeta Transilvaniei” se grăbise a se prefăce și ea în ziar de zi cu 2—3 luni mai înainte, tocmai în urma știrii că va apare „Tribuna”, — cred că nu ne oprește a spune adevărul, că „Tribuna” a fost cel dintâi ziar de zi românesc în Ardeal). Tribuna ducea o viață și înimilor românești foarte plăcută luptă de înaltare a simțămintelor naționale, a mândriei de neam. Ea fu urmată în curând și de o foaie pentru popor a Partidului.

Ochilor treji ai Ungurilor nu le-a scăpat însămintatea acestei întreprinderi literare-politice, și din capul locului au luat-o la ochi! Tot șirul scris în „Tribuna” era cerțat și din anul cel dintâi al ei, procurorii maghiari au început s'o lovească cu biciul „proceselor de pressă”, cari avea să-i îngreuneze ființa, ori să i-o chiar zădărnicească! Redactorii ei să fie aruncați în temniță, punga ei subțirică să fie lovită cu amende (gloabe) grele în bani, și — nu mult o va putea duce. Căci nici Români mulți cari să lea locul redactorilor închiși nu se găseau, nici bani cari să umplă golurile din lădița săracă a folii, nu se îmbulzeau.

După-ce vre-o doi redactori au fost prinși de guler de procurori și târați în judecată și pedepsiți destul de aspru, — un modest și cinstit culegător tipograf din tipografia „Tribunei”, s'a înființat într'o zi în redacție și a spus redactorilor, pe cari îi iubea tare, precum îi iubea cea mai bună parte a tuturor Românilor:

„Domnilor, e păcat de DVoastră să înfundăți temnițele și să rămână gazetele orfane, și să slăbească ori să chiar piară! Lăsați-ne nouă partea de suferință și păstrați-vă pentru partea grea de muncă. Eu primesc să fiu „redactorul răspunzător” pe care îl cere legea! Ori pentru ce vi-ar face proces, eu voi răspunde: „eu am scris, sau: nu știu cine-a scris, faceți ce vreți cu mine!...” Și voi primi eu toate pedepsele!

Ca mâne Ioan Popa-Necșa iscălea „Tribuna”, mai apoi și foaia populară, ca redactor răspunzător. Și-apoi las' de nu a avut parte de răspundere! Vre-o 12—15 ani cât a durat furtuna ce se izbea în coroana vigurosului copac național „Tribuna”, cercând să-l despice de toate crengile sale de frunte, — acélea nu cădeau nici una, ci cădea frântă de bună-voie, tot creanga ce se punea în calea urgiei, Ioan Popa-Necșa, care abia ieșea dintr'o pedeapsă, și avea să înceapă altă. A stat bunul Român închis mai mult de jumătate, cam trei sferturi din anii săi aceștia.

Lumea mai făcea și glume pe socoteală acestui „Stroh-mann“ (om de paie) al ziarului național. Noi însă, care făceam parte din redacția „Tribunei“, aveam cuvinte de frumoasă prețuire pentru el. Soldatul vechiu roman mergea la război ferindu-se de săgețile dușmane după un scut de oțel, care el să prindă săgețile, cruțând viața luptătorului, pentru a putea duce lupta mai departe! Acest scut era Popa-Necșa pentru redacția luptătoare a „Tribunei“.

Azi soldații se ascund în tranșee, pe cari le „blindează“, le căptușesc cu strat de beton, care el să primească glonțul inamic și să-l zvârle în altă parte, ferind pe ofițerul luptător pitit, în șanț. Acest coperiș de beton era Popa-Necșa pe tranșeele din care dădea lupta sa inimioasă redacția „Tribunei“...

Era în acele vremi, un astfel de credincios „om de paie“, tot așa de prețios în lupta națională, ca și ori-care din luptătorii pe care el îi scutea, — mai ales că aveam așa de puțini cari să suplinească pe luptătorii ce ar fi căzut în acele lupte strașnice.

Acesta a fost Popa-Necșa.

Ajuns la bătrânețe, s'a retras în satul său din ținutul Seliștei (jud. Sibiu), în Săcel, unde a încetat din viață Vineri în săptămâna trecută, în vârstă de 77 ani. A fost înmormântat Duminecă.

Clericii din Sibiu

la groapa lui Popa-Necșa.

Suntem fericiți a scoate la iveală, că avem o tinerime bună, pentru noi fericitor de bună, nu numai la Universitățile cari au dat atâtea semne de sănătate sufletească prin mișcările lor din urmă, — ci și celelalte școli mai înalte, în Seminarele teologice și pedagogice (școlile „Normale“). Vrednicii tineri din Seminarul teologic din Sibiu, aflând de moartea lui „Popa-Necșa“ au grăbit a-i da în chip frumos cinstea din urmă, arătând și poporului și cărturarilor, că vrednicia nu e uitată de fiil buni ai neamului. O ceată de vr-o 10—12 tineri, buni cântăreți, membri ai Corului seminarului, s'au dus la înmormântarea luptătorului național și apărător al luptătorilor naționali I. Popa-Necșa, și i-au cântat mângăetor și înălțător de suflete, întărind și prin asta credința bună în popor, pentru a sta în linia apărătorilor de neam, gata și la jertfă de sine.

Demonstrația nevinovată a tinerilor.

Intorcându-se dela înmormântare și așteptând în gara „Galeș“ trenul de după prânz, — tinerii au văzut, că, până și într'o gară mică ca aceasta, și într'un ținut atât de curat românesc, ținut cu trecut așa de mândru național, — azi sunt prinse în pereți, în loc de alte icoane îndemnătoare la ceva bun și frumos, — afișele gazetelor adăptoare de duh național „Adevărul“ și „Dimineața“, care pe unde străbat, nu să mai întărească, din potrivă strivesc, scufundă, nimicesc ori-ce credință bună în neam, în lege, în țară! Și cum ei veneau dela înmormântarea lui Popa-Necșa, care le aducea aminte de atâtea și atât de frumoase zile din luptele noastre naționale, sufletul lor s'a revoltat la vederea chipurilor ce poftesc lumea spre fântânile otrăvite ale cele două ziare jidovești! Și fără să se gândească mult, au rupt afișele lor în bucăți,

— ca și cum ar vrea să zică: „Plei de-aici duh strein și duh stricat!“

Un român adevărat, un Român vrednic de numele de „Român“, nu poate face altceva, decât să-i îmbrățișeze cu sufletul său pe acești tineri buni și să se bucure din toată inima de inima românească neprihănită, ce vede că bate întrânsii.

În loc de asta șeful minusculei „gării“, un oarecare „Pleșoiianu“ trimis aici din vechiul Regat, om ce nu poate pricepe sufletul înălțat românesc al acestui ținut, — aflând dela oarecine că tinerii au rupt „sfintele icoane“ ale „Adivorului“ și „Dimineții“, s'a dus furios la ei și i-a tras „la răspundere“! Fiindcă tinerii l'au coperit cu disprețul lor și i-au spus să-și vadă numai de treaba lui, — după ce a sosit trenul în gară și tinerii s'au urcat modești, dar voioși, în cel din urmă vagon de cl. III. i-a urmărit strașnicul Pleșoiianu (fost poate ceva „Fleishman“) și le-a spus că trenul nu pleacă mai departe, până nu se legitimizează că cine-s ei cari au îndrăznit a se atinge de scumpele icoane ale „Adivorului“ și „Dimineții“? Văzând atâtea răutate și „...“, tinerii i-au arătat cine sunt, — apoi poftindu-l pe ușă afară, ei au rămas cântând, plini de inimă, cântări patriotice, naționale, foarte frumoase, — admirați de toți călătorii, cari se simțeau fericiți a vedea așa tinerime cu adevărat creștină și națională. Săracul „sef“ „Fleishmann“ de unde să poată el pricepe și simți așa ceva?

Ba nici nu s'a mulțumit cu atâtea. Revoltat că cineva s'a atins de icoanele în care se oglindește și sufletul său, a telefonat gării din Sibiu să iasă cu poliția în calea tinerilor, să-i molesteze și acolo.

Poliția gării și-a făcut și ea... „datoria“. Când a sosit trenul în gară, a încungiurat cu vre-o 4 sergenți, vagonul din urmă și a condus pe tineri în cancelaria poliției de li-a mai luat și aici odată numele... Iar un „comisar“ oarecare, arătându-se frate sufletesc cu cel din Galeș, a spus tinerilor:

— Aceasta (ruperă afișelor) nu e luptă împotriva evreilor e... „barbarie!“

Săracul de el...

Cei 8 sau 10 tineri clerici, vor fi siliți să plătească zdrențele de afișe jidovești pe cari le-au rupt. Ei o vor face rîzînd de „osânditorii“ lor. Doar ei dela moartea lui Popa-Necșa veneau, cel care atâtea a pătimit pentru alții în lupta noastră națională, — de ce n'ar putea pătimi și ei un pic pentru memoria lui Popa-Necșa!.

Unele — altele.

Nu suntem Turci!

— Nu. Și-ar fi bine să fim!.. —

Spuneam în numărul trecut ce face Kemal Pașa: a poruncit ca în fiecare Fabrică ori Cancelarii și în Ateliere, jumătate din slujbași și muncitori au să fie — Turci.

Cețiți mai jos, la rubrica: „Ce fac neamurile lui Marmorosch-Biak“ ce se întâmplă la noi? În loc ca marile case de negoț ori fabrici, să mai fie români în cancelariile lor, — dau afară și pe câți i-au primit în trecut, — pentru-că o mică funcționară purta o cruciuliță la gât!..

Ba le-au mai găsit o vină, — spune „Universul“ (28 Ian.): Unii

din funcționari cutezau să aibă la ei câte-o foaie mai naționalistă creștină, pe care s'o cetească în ciaturile libere.

Asta stăpânii Casei de negoț „Schenker“ nu li-o puteau ierta. Slujbașii săi pot ceti numai gazețele jidovești ori jidovite!

Vezi, până unde merg ei întru a supraveghia pe acei, cari atârnă cătuși de pușin de ei, — ca aceia să nu-și crească sufletul în duh național și creștin?

Atâta suntem noi vrednici. Iar ei, cunoscându-ne de-aproape, se poartă cu noi așa — cum vrednicim!

Din Grecia.

— Familiei regale i-se ia și averea! —

Venizelos face tot încet-încet câte un pas spre scopul său din urmă: de a îndepărta din Tronul Greciei familia regală, fiindcă e urmașă lui Constantin, cumnatul fostului Kaiser.

Venit acasă, fără zgomot, s'a lăsat ales Președinte al Sfatului Ministrilor, Președinte al Adunării Naționale (Sfatul Țării) și acum deschizând Adunarea Națională, a lăsat ca vre-o 300 de deputați să înainteze o cerere, pentru înlăturarea pentru totdeauna a Familiei Regale, ba chiar și aceea s'o ceară, ca averea Familiei regale să fie confiscată (luată dela el cu puterea) în folosul statului.

Ci ei se face că — nu el a dorit așa ceva: se „împotrivește“ ca Adunarea să iee o hotărâre de acest fel, înainte de a fi întrebate poporul prin „plebiscit“ (cererea de vot a întregului popor). El știe că poporul va vota precum îl vor sfătui cei azi la putere.

In 26 Ian. s'a proclamat în Adunarea Grecă înlăturarea familiei Regală din tron!

Iar ca mâne Venizelos va fi ales Președinte al Republicii grecești, —sau domnitor al țării, ajunsă iar mică și neînsemnată.

Pentru studenți.

Spuneam în numărul trecut, că dl I. Cherecheșiu din Chiuzbaia (în Sătmar) ne-a trimis 295 Lei pentru universitarii închiși la Văcărești.

Am primit și lista cu numele dăruitorilor, însoțită de o scrisoare în care se spune, printre altele:

„Înaintăm coala celor ce cu drag au dăruit pentru ajutorarea luptătorilor universitari, cari luptă pentru o cauză atât de națională și sfântă!.. „Le dorim izbânda în deplinirea acestui lucru dorit de toți adevărații Români!“..

Iată numele celor cari au dăruit: Ioan Cherecheșiu I. Ariton, 20 Lei; Dumitru Cherecheșiu, 10 Lei; Emanuil Pop, 5 Lei; Ioan Pop, 5 Lei; Nicolae Bele, 5 Lei; Vasilie Mureșan I. Gh. 5 Lei; Găvrilă Cherecheșiu, 20 Lei; Vasilie Roman I. Văsă. 5 Lei; Ioan Grigor I. Pavel, 10 Lei; Dumitru Breban I. Văsă. 5 Lei; Avram Breban I. Văsă. 5 Lei; Breban Găvrilă I. Ariton, 5 Lei; Gheorghe Mureșan, 5 Lei; Antone Libotean, 5 Lei; Emanuil Trif, 5 Lei; Constantin Breban, 5 Lei; Vasiliu Grigor, 10 Lei; Dumitru Trif, 10 Lei; Nuș Pop, 10 Lei; Vasiliu Breban, 15 Lei; Vasilie Roman, 5 Lei; Gh. Mureșan I. Pavel, 10 Lei; Vasilie Breban I. Avram, 5 Lei; Ștefan Cherecheșiu, 10 Lei; Grigore Todoran, 5 Lei; Viluca Breban, 5 Lei; Ioan

Breban I. Văsă. 5 Lei; Soc. „Perșeni“ Chiuzbaia, 10 Lei; Ananie Cherecheșiu, 10 Lei; Dumitru Pop, 5 Lei; Ioan Trif I. Todor, 5 Lei; Emanuil Breban I. Găvrilă, 5 Lei; Alexandru Libotean, 5 Lei; Gheorghe Libotean I. Grig. 5 Lei; Constantin Libotean, 5 Lei; Antone Cănte, 5 Lei; Dumitru Pop I. Costan, 5 Lei; Macavei Libotean, 10 Lei; Ioan Cherecheșiu I. Nic. 10 Lei.

De tot: 295 Lei.

Din Vulcan (jud. Hunedoarei) ni-s'au trimis prin dl Ioan Răduț Lei 580, — „pentru scumpii noștri studenți închiși la Văcărești“, primii dela următorii buni Români:

Ioan Răduțiu, 100 Lei; Petru Mihuțiu, 100 Lei; Ion Bogdan 100 Lei; Ion Radu, 50 Lei; Ion Șerbu, 50 Lei; Dinca Crișmariu, 50 Lei; Dumitru Berindia, 50 Lei; Avram Marincescu, 40 Lei; Ion Jilip, 20 Lei; Samoilă Inela, 20 Lei. Total 580 Lei.

— Din Bocșa-Română ne-a trimis dl Isain Tina Lei 255, adunați — „dela muncitorii români din Fabrica de Mașini, pentru înmoșii tineri dela Văcărești“. Au dat:

Isălu Tina, Bocșa-română, 50 Lei; Constant. Tina, Bocșa-română, 20 Lei; Petru Tina și soția, Bocșa-română, 20 Lei; Ana Tina din Bocșa-română, 10 Lei; Nicolae Potocșan, Ocna-de-fer, 10 Lei; Ana Potocșan, din Ocna-de-fer, 10 Lei; N. Bisovescu, Bocșa-română, 20 Lei; Nicolae Florei, Vasiova, 15 Lei; Vasile Ivan, Vasiova, 15 Lei; Alexandru Carabian, Bocșa-montană, 15 Lei; Dimitrie Bejinariu, Bocșa-română, 10 Lei; Nicolae Mișeu, Bocșa-română, 10 Lei; Nicolae Mureșan, Bocșa-română, 10 Lei; Iosif Bărdac, Bocșa-rom., 10 Lei; Ilie Sandu, Bocșa-rom., 10 Lei; Iăncu Sperniac, Bocșa-rom., 10 Lei; Aurel Novac, Bocșa-montană, 10 Lei; Nic. Novac, Vasiova, 10 Lei.

De tot: 255 Lei.

— Dra Anuța Braiți din Minișel (jud. Arad) ne-a trimis 55 Lei, scriind pe cuponul Mandatului:

„În presara sfântă de Nașterea Domnului, cetind în foaia „Libertatea“ despre pătîmirea dragilor noștri tineri dela Văcărești, cari sufer pentru nația românească, nevinovați, precum sufer nevinovate florile de primăvară de brumă, — am adunat acești bănuși dela popor pentru fiii poporului!“..

— Dl Marcu Botoș, șef de gară în Daneș (pe Târnave), ni-a trimis 230 Lei. Lista că dela cine vine suma, nu ne-a sosit.

Au mai dăruit:

Dl Anton Ștef, pictor, Hondol, 100 Lei.

Dl Ioan Vărmăgean, din Orăștie, din privilegiul nașterii nepoțelului său, fiul dlui plutonier-major Alexandru Vărmăgean, ne-a trimis ca dar pentru studenții închiși la Văcărești suma de Lei 100.

Dl Radu Spudercă din Orăștie, 100 Lei; Adam Basarabă, preot Romos, 100 Lei; Ștefan Tecar, Ocna-Dejului, 5 Lei; Sabin Mihuț, preot Sălciva, 50 Lei; Vichente Siminescu, Reșița, 10 Lei; Marcu Pavel, Reșița, 10 Lei; Pr. A. Dubău, Molnița, 10 Lei; Tătar Petru, inv. Toldal, 10 Lei; Teglas Ioan, Toldal, 5 Lei; Petru Mureșan, Suplac, 3 Lei; Radu Sirbu, Anina, 5 Lei; Aradan Șofron, Șiria, 40 Lei; George Jucan, Poiana-Arieș, 20 Lei; Nicolae Jucan, Poiana-Arieș, 10 Lei; Ioan Iancu, Târnăvița, 50 Lei; Ioan Beșileu, Furdea, 10 Lei; George Todoran, Baia-de-Criș, 50 Lei; Traian Popoviciu, Hălmagiu, 20 Lei; Simion Comloșan, Sănnico-

faul-m., 10 Lei; Alexandru Tripa, Aciuța, 10 Lei. Dl George Folescu, Vâlcani, 10 Lei. Dl Ioan Florescu, propr., Oești (j. Argeș), 50 Lei.

Elevii dela „Școala de Contabilitate și educație cooperativă” din Arad, toți băieții de țărani cu școala primară sau câteva clase de liceu, — au trimis și ei, adunați din bănușii lor de școlari, suma de 174 Lei, — scriind:

„Rugăm să înaintați această sumă studenților creștini, luptători pentru ideea națională, închiși la Văcărești, — trimițându-le din partea noastră salutul frățesc și le urăm să ajungă mulți ani și sărbători mai fericite! Noi rugăm pe Dumnezeu să-i păzească și să le ajute să-și împlinescă dorințele patriotice și naționale!

Delegați pentru înaintarea sumei:
Petrovici T. Petre Ioan Luminos
Botez I. Enache.

Iată și numele dăruitorilor:

Botez I. Enache, 18 Lei; Petrovici T. Petre, 10 Lei; Purcariu I. Vladimir, 12 Lei; Descău Vasile, 5 Lei; Tantea Roman, 5 Lei; Luminos Ioan, 10 Lei; Jebelean Gavril, 14 Lei; Herbei Iosif 5 Lei; Muntean Pavel, 10 Lei; Franțescu Moise, 5 Lei; Cojan Ioan, 5 Lei; Ardelean Petru, 5 Lei; Folescu Pavel, 5 Lei; Gain Ioan, 5 Lei; Diacu Jiva, 5 Lei; Steau Gheorghe, 5 Lei; Moga Iosif, 5 Lei; Bercea Novac, 5 Lei; Vasile I. Nicolae, 5 Lei; Oancea Ioan, 5 Lei; Sorescu Spiridon, 5 Lei; Mladescu Petru 5 Lei; Buda Gheorghe, 5 Lei; Alelean Cornel, 5 Lei; Barna Traian, 5 Lei; Baul Todor, 5 Lei.
De tot: 174 Lei.

Suma din Nr. trecut Lei 4222 —
Sumele de acum „ 2082 —

De tot la „Libertatea” Lei 6304 —
din cari 3000 Lei trimiși, iar alte 3000 se trimit în săptămâna de față.

La încheierea foii primim din Dorna-Vatra (Bucovina) știrea frumoasă, că la praznicul Botezului Domnului, fiind acolo o petrecere, s'au adunat pentru studenții dela Văcărești 4650 Lei, cari s'au și trimis la București. 31 de inși au dat tot câte 100 Lei, alții 60, 50, 40, — de s'au adunat frumoasa sumă. În numărul viitor publicăm scrisoarea ce ni-a venit și pe dăruitori.

Mulțumită. Subscrișii aducem prin aceasta mulțumirile noastre cititorilor „Libertății” cari s'au gândit, nu atât la noi, cât la lupta în a cărei slujbă ne-am pus, și și-au arătat buna lor prețuire pentru această luptă, trimițându-ne ajutoare în bani pentru ușurarea traiului nostru în arest. Întâieile 3000 de Lei le-am primit dela redacția „Libertatea”.

Mulțumim și tuturor celorlați, cari din alte părți ale țării, ne-au trimis ajutoare, iar de sărbători daruri prețioase, cari ne-au mângâiat mult.

Inchisoarea Văcărești, 20 Ian 1924.
Cor. Zelea Codreanu Tudose Popescu
Nc. Gârneață C. Georgescu
N. Mironescu Ion I. Moța.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

„Cuvântul Studentesc”, gazeta plină de duh și suflet românesc creștinesc, scrisă de studenții dela București, — ne spune într-un număr mai nou, că la o mare casă evreiască de negoț din București, la care încăpuseră, pentru hărnicia lor, și mai mulți funcționari (slujbași) români, încăpuse și o funcționară româncă, o fată tină și

harnică. Fetița purta la gât, așa cum poartă fetele, o cruculiță mititică, legată de un lănușor, — fără să bănuiască, că prin asta scoate ochii cuiva...

Neamurile lui Marmorosch-Blank au suferit cât au suferit, micul semn creștin în casa lor, dar într-o zi fetița e chemată de-o parte și i-se spune, că — de mai vine aici cu cruculița aceea la gât, — va fi pusă afară din slujbă...

Inghite Române și creștine!

„Universul” de Luni 28 Ian., vorbind și el de această întâmplare adevărată, știe mai mult. Spune că funcționarilor români ce aveau slujbă la această casă de negoț zisă „Casa Schenker”, au înaintat Direcțiunii casei o scrisoare, în care cer să nu vatem simțămintele lor românești și creștinești, punând la cale prigonirea semnului creștinismului, cum se face cu coléga lor, fetița din vorbă.

Diracția Casei a făcut o față de fariseu numai ca ea, a răspuns că fetiței i-s'au spus acele vorbe fără știrea Direcției, — domniile să nu se năcăjească pentru așa ceva, să stee numai la locul lor.

Azi așa, dar mâne altfel. Peste-o lună, slujbașii români văzură că se dă drumul azi la unul, mâne la altul, — și în locul lor se aduc tot streini, mai ales Evrei și Germani. Căci știut e, că și în timpul războiului, această casă era un puternic cuib de spioni inimici.

Așa se poartă acești fii ai lui Izrael cu noi, în casa noastră — pentru slăbiciunea noastră!

NOUȚĂȚI

Alteța Sa Principele Carol Moștenitorul de tron al României, se află prin Italia, unde a mers, fără a fi înștiințat ca Prinț, ci ca simplu călător. A dorit să vadă marile uzine (fabrici) de aeroplane (mașini de zburat), cercetând două din ele la Torino și Milano. Știind de ce mare însămnătate e aviația (zborul) în viitor, vrea să cunoască mai de aproape fabricile de aeroplane, — negreșit cu bunul gând de a face să se înființeze și în România unele.

La școala medie de fete a Statului din Orăștie, s'au organizat cursuri gratuite de limba română pentru adulte.

Cine dorește a lua lecții, să se înscrie la cancelaria școlii în zilele de lucru de la 8—12 dim. și de la 3—7 d. amiaz, până în 15 Febr. a. c.

Banca „Agricola” din Hunedoara se dovedește a fi printre cele mai harnice, avându-și socotelile încheiate și Bilanțul (cumpăna venitelor și cheltuelilor) gata. Adunarea generală și-o ține în 10 Februarie, și Direcțiunea stă înaintea acționarilor cu un câștig curat mai frumos ca ori când în trecut: 200.485 Lei Capitalul cu fondurile proprii e 800.000 Lei, depunerile spre fructificare i-au crescut în 1923 cu un milion! Semn de frumoasă încredere a obștei în numita bancă. Dividend după acții de 15%. — Date cari fac cinste conducerii Institutului, în frunte cu harnicul său director dl N. Macrea.

Funcționaril publici din Cugir. Invită la petrecerea cu dans care va avea loc sâmbătă, în 2 Faur în localurile Casinului azinelor de fier ale statului din Cugir. Venitul realizat e destinat: 50% Orfelinatului

din Deva, iar restul pentru augmentarea fondului I. O. V. din Cugir.

„Acțiunea Românească”, noua inițiativă patriotică națională din Cluj, și-a chemat pe membri din Cluj la adunare pe 29 Ian. seara, având a lua hotărâri însemnate. Vom arăta ce hotărâri s'au luat.

Abonaților vechi, cari n'au trimis încă plata pe 1924, — li-se atrage luarea aminte, că numai numărul 6 li-se mai trimite, apoi se oprește mersul foilor. Cei ce nu doresc să li-se întrerupă mergerea, să binevoiască a trimite plata îndată pentru ele.

„Ideea Națională”, gazeta de o foarte sănătoasă întransigentă (neînduplecare) națională dela Cluj — are în numărul mai nou un luminos articol scris de dl profesor A. C. Cuza dela Iași, despre: „Streinii jidani și streinii creștini”. Cărturarilor noștri iubitori de discuții cu adânc înțeles și despăcând luminos chestiile mari, — să nu întrelase a ceti articolul din „Ideea Națională” (A se cere: Cluj, Str. Băii 6.)

— În același număr se termină publicarea la „Foileton” a vorbirii ținută de studentul A. Gociman la adunarea „Acțiunii Românești”, vorbire presărată cu foarte frumoase asemănări, oglindind îmbucurătoare adevăruri. Vom da părți alese din ea.

Dela Internatul „A. Vlaicu”. La chemarea noastră din toamna anului trecut, adresată comunelor vecine pentru a trimite ajutoare în bani sau în natură în folosul Internatului dela Școlile noastre, au binevoit a răspunde până acum următoarele comune:

Comuna Balomir (Colectant I. Bănășean, inv.): 20 litre, 10 decilitri grâu, 4 litre porumb, 17 buc. ouă și 137 lei bani.

Comuna Șibot (Colectant P. Fiorea, inv.) 61 l. grâu, și 67 lei.

Comuna Folt (Colectant I. Săbău, econom) 40 l. grâu, 50 l. por.

Comuna Pricaz (Colectant N. Doroga, econom) 85 l. grâu, 111 litre porumb, 25 l. fasole, 75 l. cartofi, 22 buc. ouă și 31 lei.

Comuna Balomir (Colectant Av. Balomiri, notar) 203 lei.

Onorații Domnii, cărora li-s'au mai trimis fol de colecte, sunt rugați cu stăruință să binevoiască a ne trimite și dâșnil aceea ce au adunat pentru a putea face darea de samă despre toate.

Diracțiunea Internatului „A. Vlaicu”, Orăștie.

Lenin, capul bolșevicilor ruși, a murit. Stăpânirea bolșevică vrea să-l facă nemuritor, botezând orașul Țarilor, Petrograd-ul, în Leningrad...

Mari pagube în vite în Anglia. În Anglia au fost în anul trecut multe boale lipicioase (epidemice) între vite. Au perit de așa zisa „febră aftoasă” foarte multe. Guvernul a luat foarte aspre măsuri de luptă împotriva boalei. Și anume: îndată

ce într-o fermă (la o moșie), ori într-o curte economică s'a îmbolnăvit o vită, — toate celelalte vite din curte sunt ucise, ca nu cumva prin ele să se ducă boala molipsitoare și mai departe. Au fost ucise așa, din porunca guvernului, în anul trecut 78.000 de vite, pe cari guvernul le plătește ștăpânilor lor. A trebuit să plătească pentru asta 1.134.000 de livre sterline, sau peste o sută de milioane Lei.

Parlamentul

se deschide la București în săptămâna de față. Ziarele din București în a ști, că Partidul Național va conlucra cu cel Țărănesc, iar Partidul averescan se va uni cu alui Marghiloman, — ca prăgătiri de lupte mai mari pentru răsturnarea guvernului.

„Expoziția Casei Cercuale” pentru Orăștie se află dela 1. Febr. în strada Prințul Carol (Dealului) No. 21.

Convocător.

În conformitate cu § 17 din Statutele Casinei Române, convocăm onorații membrii ai Casinei Române din loc la

adunarea generală,

care, se va ținea *Duminecă, în 10 Februarie a. c.* la orele 11 a. m. în localul Casinei, cu următoarea ordine de zi:

1. Aprobarea bugetului, cenzurarea și aprobarea rațiociniilor.
 2. Darea absolutor funcționarilor.
 3. Alegerea comitetului și a funcționarilor pe anul 1924 și anume: 1 președinte, 1 vice-președ., 1 secretar, 1 bibliotecar, 1 casar, 4 membri ordinari și 3 suplenți în comitet.
 4. Propuneri și interpelări.
- Orăștie, la 29 Ian. 1924.
V. Necșa m. p., Dr. Dobo m. p.,
secretar. președinte.

Din casa nici unui Român cărturar, bun patriot, să nu lipsească senzaționala carte, tradusă din franțuzetse de

Studentul ION I. MOȚA:

„Protocolle Înțelepților Sionului”

care descopăr lumii uriașul și fără păreche de vicleanul plan, după care cei mai înalt sfat al învățaților evrei de pe glob, conduc lucrarea de robire și ținare în robire economică, a tuturor popoarelor din lume, îndeosebi a celor creștine! Cetindu-o, multe lucruri pe cari azi nu le înțelegeai, le înțelegi îngrozitor! A se cere la „Libertatea”, în Orăștie (jud. Hunedoarei), trimițând înainte prețul ei, 35 Lei, pentru care se expediază franco-recomandat. Cu ramburs nu se trimite.

Dr. IOAN SOLOMON,

medic în Orăștie

vizitează zilnic între orele 8 și 10 înainte de amiaz și 2—3 după prânz, acasă în strada Dr. Vlad (Apei) No. 2—4. (1069) 3—8

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți, fără durere. — Regulare de dinți. Punere de danturi.* (1036) 6-10

Calendarul Național pe 1924

E frumos ca în toți anii din trecut. Prețul unui exemplar trimis franco (posta plătită de noi) e 7 Lei, dar cel ce vrea să fie sigur că nu i-se perde pe postă, să adauge 2 Lei, ca să-i meargă recomandat (așadar recomandat e cu 9 Lei).

Cel ce cumpără cel puțin 6 exemplare, le plătește cu numai 6 Lei unul și-i merge pachetul recomandat, ca să nu i-se peardă pe postă.

Dați adresa foarte curată, fără greș: numele, comuna, posta din urmă și județul.

Banii se trimit înainte!

Convocare.

Domnii acționari a „Corporației de Credit din Hăteș” sunt convocați la

adunarea generală ordinară pe 28 Februarie 1924 la orele 3 d. m. în localul băncii.

Ordinea de zi:

1. Sistorirea bilanșului și contului de profit.
2. Darea absoluterului.
3. Hotărîre despre desființarea institutului.

La caz că adunarea nu se va putea decide, atunci se va ținea la 6 eventual 13 Martie 1924.

Hăteș, la 24 Ianuarie 1924.

(1081) 1-1 Mihai Peter, pres.

Dela Perceptorat. Impositele pe lux și cifra afacerilor datorite pe luna Ianuarie 1924, se varsă la Perceptoratul regesc din Orăștie, după următorul program:

În ziua de 5 Febr. 1924, cei al căror nume începe cu una din literele: A. B., în 7 Febr. C. D. E., în 8 Febr. F. G., în 9 Febr. H. I. K., în 11 Febr. L. M. N., în 12 Febr. O. P. R., în 13 Febr. S. T., în 14 Febr. U. V. Z.,

Impozitul de 4% după angajați, până la 10 Februarie 1924.

Casă Werthaim-iană, model

Schnabel, cu trei chei și cu 3 rezerturi, e de vânzare cu preț convenabil.

Informații la foaie. (1080) 1-2

De vânzare

un orologiu (clas) de aur pentru domni, cu două capace, cu lanț greu de aur, și un medalion de aur. — Informații la administrația foil. (1077) 2-2

Ce-i mai tare: pământul ori cimentul?

După a doua știre, cimentul, chiar de aceea și țigla de ciment e mai tare și mai trainică decât cea de pământ. Veniți de o vedeți în *Fabrica nouă de țigla de ciment alui I. Herța* din Orăștie, ulița Prundului Nr. 32, față cu târgul de vite. Acolo vedeți și scocuri (vălce) și tricuri de ciment foarte trainice și cât se pot de țeftine. (124) 4-

STRĂMUTARE DE ATELIER!

Subsemnatul cu onoare aduc la cunoștința oneratului public din loc și jur, că mi-am strămutat ATELIERUL DE CROITORIE din Piața mică în Piața „Ardeleni” în edificiul institutului de credit și economii „Ardelena”, unde primesc comenzi și pregătesc tot felul de costume pentru domni, ca și țărâmești, — apoi: uniforme pentru armată și școli. Toate cu prețurile cele mai moderate. Rugând sprigiul onor. public și pe mai departe, — semnez cu stimă NICOLAE MOISE, croitor în Orăștie, edificiul băncii „Ardelena”. (1078) 2-4

Pretura plasei Orăștie.

No. 116/1924. adm.

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de notar cercual în Turdaș, devenit vacant prin deces — public concurs.

Retribuțiunile sunt cele provăzute în lege și ordonanțele în vigoare.

În consecință sunt invitați toți cei-ce doresc a ocupa acest post, să-și înainteze cererea completată și însoțită de actele provăzute la artic. de lege XX 1906, la oficiul pretorial din Orăștie până la data de 1 Martie 1924.

Orăștie, 22 Ianuarie 1924.

(1079) 1-2 Dămbian, pr. mpreator.

Nr. 84-1923 execuțional.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștință publică în sensul legii art. XL din 1881 § 102 resp. LXI din 1908 § 19, că lucrurile ș. a. lemne, cățeluș și mașine, care în urma deciz. Nr. C. II. 2016/4 din 1922 al jud. de ocol Orăștie, s'au executat în Cugir în favorul executorului Liebermann Lud., repr. prin adv. Dr. I. Szöllösy împotriva executorului Lazar Bota locuitor în com. Cugir, pentru încassarea capitalului de 7541 Lei și acces., prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 11.000 Lei, — se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitații, pe baza deciziei Nr. G. II. 2118-1923 al judecătoriei de ocol din Orăștie se fixează termenul pe 4 Febr. anul 1924 la orele 3 p. m. în comuna Cugir la casa executorului și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretențiunea care e de încassat face 7541 Lei capital, dobânzile cu 5% socotind din 1 Iulie 1923 iar spesele până acum staverite de 1916 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului LX 1881 § 102.

Dar în Orăștie, la 18 Ian. 1924.

Gödré,

(1083) 1-1 exec. judec. de ocol.

Un învățăcel

având cel puțin 2-3 clase de Liceu, — se primește îndată în prăvălia de manufactură a subscrisului.

Ioan Inișca,

comerciant Orăștie.

3-3

De vânzare: 3 bucăți fereple, deschizându-se în lăuntru, 90 cm. late, 148 cm. nalte; — 1 masă, folosită, ce se deschide în două laturi; — 1 dulap de haine; — 2 divanuri; — 1 cumpănă de masă până la 2 kgrame; — 1 cumpănă de greutăți până la 20 kgrame și una până la 5 kgr.; — 1 orologiu de părete. (1082) 1-1

Adresa: Orăștie, strada Claustrului Nr. 3. (la Biserica catolică).

Nr. 29/924.

Publicațiune de licitare.

Se aduce la cunoștință publică că compozesoratul foștilor tobaș din comuna Săcel, pișa Hăteș exorându-se cărciuma sa din această somună pe un timp de 5 ani, începând dela 1 Martie 1924 până la 1 Martie 1929, prin licitație publică, care se va ținea în localul primăriei la 15 Februarie 1924 9 oare a. m.

Prețul strigărei e 2,500 Lei.

Condițiile de licitație se pot vedea în biroul notarial din Uncluc Săcel, la 15/1. 1924.

I. Suciu

M. Ioniță

notar. (1074) 2-2

președinte.

„Banca Centrală”

pentru industrie și comerț s. a. CLUJ

Capital societar: Lei 50,000.000 —

Fond de rezervă: Lei 18,000.000 —

Depuneri spre fructificare: Lei 125,000.000 —

Are filiale în: ALBA-IULIA, ARAD, BISTRITA, HATEG, ORADEA-MARE, SIBIU și TURDA

Liferează prompt și cu prețurile cele mai convenabile din depozitele proprii: tot soiul de mărfuri textile, bumbacuri, precum și ori-ce mărfuri de băcănie și cue diferite dimensiuni.

Primește comenzi și le execută fără întârziere în: *Oiment, Eternit și Sticlărie.*

DEPUNERILE pe LIBEL

le fructifică totdeauna cu cele mai ureate procente. Pentru fondurile culturale, bisericesti, școlare și orfanele, fixează condițiuni speciale.

Darea după depuneri e plătește din al său.

Are în CLUJ și la Filialele sale SECȚIE AMERICANĂ și legături extinse cu întreaga America.

Primește și schimbă pe cursul cel mai favorabil: *Dolari, cecuri și drafturi americane.*

Cumpărați acții dela „Banca Centrală”.

Cereți oferte și informațiuni gratuite!

(1056)

OFTICOȘI OFTICOȘI

BOLNAVI DE PIEPT ASMATICI SCROFULOȘI
BOLNAVI DE PLĂMÂNI ANEMICI SĂRACI DE SÂNGE

Și atât mult dorita ușurare și vindecare a boalelor lor, prin: **SIRUPUL DE FIERVAR VERTES.**

Aceasta s'a adevărit deja *splendid* la sute de mii de bolnavi, și de aceea cei mai distinși prof. și medici îl recomandă și-l aplică ca mijlocul cel mai eficace la boalele amintite mai sus, precum și la *tuse măgărească, scupare de sânge, rahitis* (boală englezească), *slăbiciune, boale fmecești*, precum și la *stări de slăbiciune și de oboseală* de tot felul. — Din cauza gustului și mirosului său plăcut îl iau bucuros și persoanele cele mai delicate, chiar și copiii. — 4 sticle, trebuincioase la o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înainte prin postă, dela **L. VERTES, farmacia mare la „Vulturul” din Lugoj, nr. 33.**

Beția

patima aceasta urticioasă s'a vindecat în cazuri nemurărate prin remediul contra beției. Fără fără gust, se poate da pătinașului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. La comandă se pregătește proaspăt, după prescrierea medicului. — 2 doze, cât trebuie de obicei la o cură, 250 Lei. (999) 3-

Panglica, cu cap cu tot

(limbricul cordelat) o scot repede și sigur

Piulele Cu-O Vertes.

Semnele panglicii: crampe, vomări, te apasă cova, pară un ghem și se urcă până în gât, amețești, ești anemic, n'ai apărut, câte odată mânci ca lupul, ești obosit, ai proa multă negru, gură acru, junghi în piept, etc. 1 cutie de piule Cu-O 150 Lei franco, la trimiterea sumei înainte.

L. VERTES, farmacia mare la „Vulturul” din Lugoj, nr. 33.